

LOC-oproep #4: Maak werken in de jeugdzorg aantrekkelijk

Geplaatst op 23 februari 2024

Deel 4 van 5! Mede op basis van ervaringen, en adviezen van mensen binnen de beweging Radicale vernieuwing jeugdzorg, heeft LOC Waardevolle zorg politici, beleidsmakers en jeugdzorgorganisaties opgeroepen. Lees en kijk verder [□□](#)

5 fundamentele oplossingen jeugdzorg: 4 Maak werken in de jeugdzorg aantrekkelijk

Dát er problemen zijn in de jeugdzorg is duidelijk. Maar zijn er ook duidelijke oplossingen? LOC Waardevolle zorg vindt van wél. In deze serie geeft LOC Waardevolle zorg 5 fundamentele oplossingen voor de jeugdzorg en roept politici, beleidsmakers en jeugdzorgorganisaties op: 'Luister naar jongeren, ouders en zorgmedewerkers en werk samen met hen!' Deel 4: Maak werken in de jeugdzorg aantrekkelijk.

Er is een grote uitstroom van medewerkers uit de jeugdzorg. Dit moet snel veranderen, vindt LOC Waardevolle zorg. 'Zorg dat medewerkers hun werk met meer plezier kunnen doen.'

De Praktijk

'Hulpverleners lopen kapot op het systeem'

Het valt voor hulpverleners niet altijd mee om te werken vanuit hun hart, zo ziet Richard, vader van twee kinderen met beperkingen: 'Zij kiezen voor de jeugdzorg, vanuit passie en betrokkenheid. En vervolgens lopen ze kapot op het systeem. Ze moeten veel verantwoording afleggen: wat doen ze, hoeveel tijd

besteden ze waaraan? Dit gaat ten koste van het contact met de cliënt. Het systeem is ingericht op wantrouwen, in plaats van op vertrouwen.'

Wat is het probleem?

Professionals hebben het zwaar

Mensen die ervoor kiezen om in de hulpverlening te gaan werken, doen dat omdat ze anderen willen helpen. Niet om protocollen te moeten volgen of aan omzetmaximalisatie te doen. Helaas zijn systemen en protocollen wel dominant geworden in de jeugdzorg.

Hulpverleners ervaren hierdoor hun werk als zwaar en voelen weinig waardering. Ook zuchten veel hulpverleners onder de tijdsdruk. Ze moeten snel resultaat bereiken en dat mag niet te veel kosten. 'Ik ervaar snel resultaat niet altijd als een duurzaam resultaat', vertelt jeugdzorgprofessional Tina. 'Kinderen, ouders en hulpverleners hebben tijd nodig om elkaar te leren kennen en een werkrelatie op te bouwen. Van daaruit bereik je samen meer duurzame veranderingen, kom je tot betere oplossingen.' Starters merken verder nog dat ze in hun opleiding niet goed zijn voorbereid op de weerbarstige praktijk. Of ze lopen ertegenaan dat de jeugdzorgorganisatie geen inwerktraject heeft, waardoor ze geen tijd krijgen om te wennen en te groeien in hun rol.

Hoe dan wel?

1. Vergroot het werkplezier

LOC Waardevolle zorg vindt het belangrijk dat professionals in de jeugdzorg weer blij worden van hun baan. Werkplezier draagt eraan bij dat zij behouden blijven voor het vak. En dat de werkdruk binnen organisaties niet nóg groter wordt door leegloop.

Hoe kunnen jeugdzorgorganisaties het werkplezier vergroten? Vooral door beter aan te sluiten bij wat belangrijk is voor hun medewerkers. Dat is in de eerste plaats: iets voor een ander kunnen betekenen. Organisaties moeten de relatie tussen hulpverlener en cliënt daarom véél meer centraal stellen. In plaats van regels, geld of gewoontes. Medewerkers willen mensgericht werken. Zij willen werken vanuit de behoeften van kinderen, jongeren en ouders. Geef ze daar de ruimte voor! Als medewerkers kunnen werken vanuit hun eigen bezieling en deskundigheid – en zelf ook hiervoor gaan staan – draagt dit bij aan werkplezier.

2. Vertrouw meer op de professionaliteit van medewerkers

Daarnaast vindt LOC dat de overheid en werkgevers veel meer moeten vertrouwen op de professionaliteit van jeugdzorgmedewerkers. Zodat deze medewerkers oplossingen op maat kunnen vinden voor kinderen, jongeren en ouders.

Wat vraagt dit van de overheid en werkgevers in de jeugdzorg? Vooral dat zij minder de nadruk leggen op het volgen van regeltjes en invullen van formulieren. En dat ze ervoor zorgen dat hulpverleners voldoende tijd hebben om, samen met collega's, te reflecteren op hun aanpak en wat er beter kan.

3. Zorg voor eigentijdse opleidingen

LOC roept verder opleiders op om hun aanbod aantrekkelijker en eigentijds te maken. Dit zal ertoe leiden dat meer mensen kiezen voor een jeugdzorgopleiding. Het is ook belangrijk dat de praktijk een grotere rol krijgt – en neemt – bij het opleiden, zodat studenten beter worden voorbereid op wat ze op de werkvloer tegenkomen. LOC is daarom warm voorstander van werkplekleren en de inzet van veld- en ervaringsdeskundigen in het onderwijs.

Daarnaast is het nog van belang dat er in de opleidingen aandacht is voor de waarden van kinderen, jongeren en ouders, zodat aankomende professionals leren om aan te sluiten bij wat voor hen belangrijk is. En eveneens voor de waarden van waaruit jeugdzorgprofessionals hun werk (willen) doen.

“Wat mij in die tijd geholpen heeft, was een vaste gezinsvoogd waar ik goed mee overweg kon.”

Ervaringsdeskundige en cliëntenraadslid Tineke

Zo kan het ook: een goed voorbeeld

Ervaringsdeskundigen in de opleiding

Ervaringsdeskundige en cliëntenraadslid Tineke vertelt in colleges op universiteiten haar verhaal aan studenten rechten in Leiden en studenten orthopedagogiek in Amsterdam. ‘Ik geef de studenten mee dat ze serieus moeten luisteren naar wat ouders vertellen over hun kind. In mijn situatie gaf ik telkens aan dat de aangeboden hulp niet werkte en toch werd er jarenlang geen goed onderzoek gedaan bij mijn zoon. Hij was al in de gesloten jeugdzorg geplaatst toen er een diagnose werd gesteld. Hij heeft daar heel veel nare dingen moeten meemaken. Dat is heel erg moeilijk voor ons geweest. Wat mij in die tijd geholpen heeft, was een vaste gezinsvoogd waarmee ik goed overweg kon. Gelukkig gaat het nu weer goed met mijn zoon. Ik merk dat mijn verhaal indruk maakt op de studenten en hen aan het denken zet.’

Gewenst resultaat

‘Terug naar de basis’

Een goede jeugdzorg is alleen mogelijk als de jeugdzorgprofessionals die er werken goed gekwalificeerd en gemotiveerd zijn. Eigenlijk is het niet zo heel ingewikkeld, vindt LOC-adviseur Dennis: ‘We moeten terug naar de basis: er zijn mensen die zorg en ondersteuning nodig hebben. En mensen die daarvoor zijn opgeleid. Hoe gaan we die met elkaar matchen?’ Als dat lukt, dan krijgen kinderen, jongeren en ouders de jeugdzorg die aansluit bij hun waarden, bij wat zij belangrijk vinden. En halen professionals volop voldoening uit hun werk.

Aan de slag!

Wil je als jeugdzorgorganisatie aan de slag met het verminderen van de administratieve rompslomp voor je medewerkers? Wil je ze meer ruimte geven om aan te sluiten bij de behoeften van kinderen, jongeren en ouders? Wil je een grotere rol spelen bij het opleiden van toekomstige collega's? En hier ook veld- en ervaringsdeskundigen bij betrekken? Ga dan in gesprek met ouders, jongeren en professionals over de organisatie. En betrek daar ook de cliëntenraad of jongerenraad bij. Cliëntenraden hebben een instemmingsrecht op het algemene beleid over kwaliteit.

LOC helpt je graag op weg. Meer informatie en inspiratie:

[Inspiratiebijeenkomst zorgonderwijs: "Begeleid het leerproces van iederéén" – Radicale vernieuwing zorg](#)

[Tweede inspiratiebijeenkomst Radicale vernieuwing zorgonderwijs: "Werken aan professioneel zelfvertrouwen" – Radicale vernieuwing zorg](#)

Aanmelden voor het derde deel in het drieluik, op 21 maart 2024: [Drieluik Radicale vernieuwing zorgonderwijs 'Tussen dromen en doen' – deel 3 – LOC Cliëntenraden \(clientsraad.nl\)](#)

<https://www.clientsraad.nl/publicaties/invloed-op-kwaliteitsbeleid/> Invloed op kwaliteitsbeleid. Een handreiking voor cliëntenraden in de jeugdzorg (LOC-publicatie)

5 fundamentele oplossingen voor de jeugdzorg

Dit is deel 5 van de serie '5 fundamentele oplossingen voor de jeugdzorg'. Hieronder lees je meer over de andere oplossingen.

1. [Laat kinderen zijn wie ze zijn](#)

Veel kinderen en jongeren voelen continu de druk om 'de beste versie van zichzelf te worden'. LOC Waardevolle zorg wil dat zij veel meer ruimte krijgen: 'Geef kinderen de vrijheid om te zijn wie ze zijn.' Oók als ze professionele hulp nodig hebben.

2. [Maak werk van \(mede\)zeggenschap](#)

Organisaties in de jeugdzorg luisteren niet goed naar de stem van kinderen, jongeren en ouders. LOC Waardevolle zorg roept hen op om de noodzaak van (mede)zeggenschap te erkennen. 'Werk samen met de mensen om wie het echt gaat, zowel bij de uitvoering als bij het beleid.'

3. [Versterk de rechtspositie van jongeren en ouders](#)

De rechtspositie van kinderen, jongeren en ouders schiet tekort in de jeugdbescherming. Het is van groot belang om deze zo snel mogelijk te versterken, vindt LOC Waardevolle zorg. 'Betrek gezinnen actief, erken en respecteer hun rechten.'

4. [Maak werken in de jeugdzorg aantrekkelijk](#)

Er is een grote uitstroom van medewerkers uit de jeugdzorg. Dit moet snel veranderen, vindt LOC Waardevolle zorg. 'Zorg dat medewerkers hun werk met meer plezier kunnen doen.'

5. [Laat leeftijdsgrenzen los](#)

Op de dag dat jongeren 18 worden, vervalt hun recht op jeugdhulp. Een slechte zaak, vindt LOC Waardevolle Zorg. 'Ondersteuning en zorg moeten toegankelijk zijn en blijven voor álle mensen die dit nodig hebben. Verbind daar geen leeftijdsgrenzen aan.'

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Doe je mee?](#)

Trefwoorden: [clientenraad/jongerenraad](#), [ervaringsdeskundigheid](#), [gezin](#), [kwaliteit](#), [loc waardevolle zorg](#), [menskracht](#), [ouders](#), [politiek en beleid](#), [professionals](#), [van regels naar relaties](#), [zeggenschap](#), [zorgonderwijs](#)